

Turystom, którzy na zwiedzanie Elbląga mogą poświęcić tylko kilka godzin proponujemy następującą trasę:

Zwiedzanie zaczynamy na Starym Rynku – głównej ulicy Starego Miasta, którego zabytkowy układ ulic pozostaje niezmienny od średniowiecza.

Elbląskie Stare Miasto to pod względem powierzchni jeden z największych w Europie terenów objętych kompleksowymi badaniami archeologicznymi. Sukcesywna odbudowa poprzedzana jest pracami archeologicznymi, które prowadzone są od 1980 roku do chwili obecnej. Na podstawie ogromnej ilości wydobytych zabytków, od XIII do XIX-wiecznych, wiadomo jak wyglądało życie codzienne dawnych elblążan, jak mieszkali, pracowali, bawili się, ubierali i co jedli. Wielość i różnorodność odkrytych przedmiotów świadczy o zamożności dawnych mieszkańców Elbląga i ich intensywnych kontaktach handlowych niemal z całą Europą od Norwegii po Hiszpanię, Angię i Włochy.

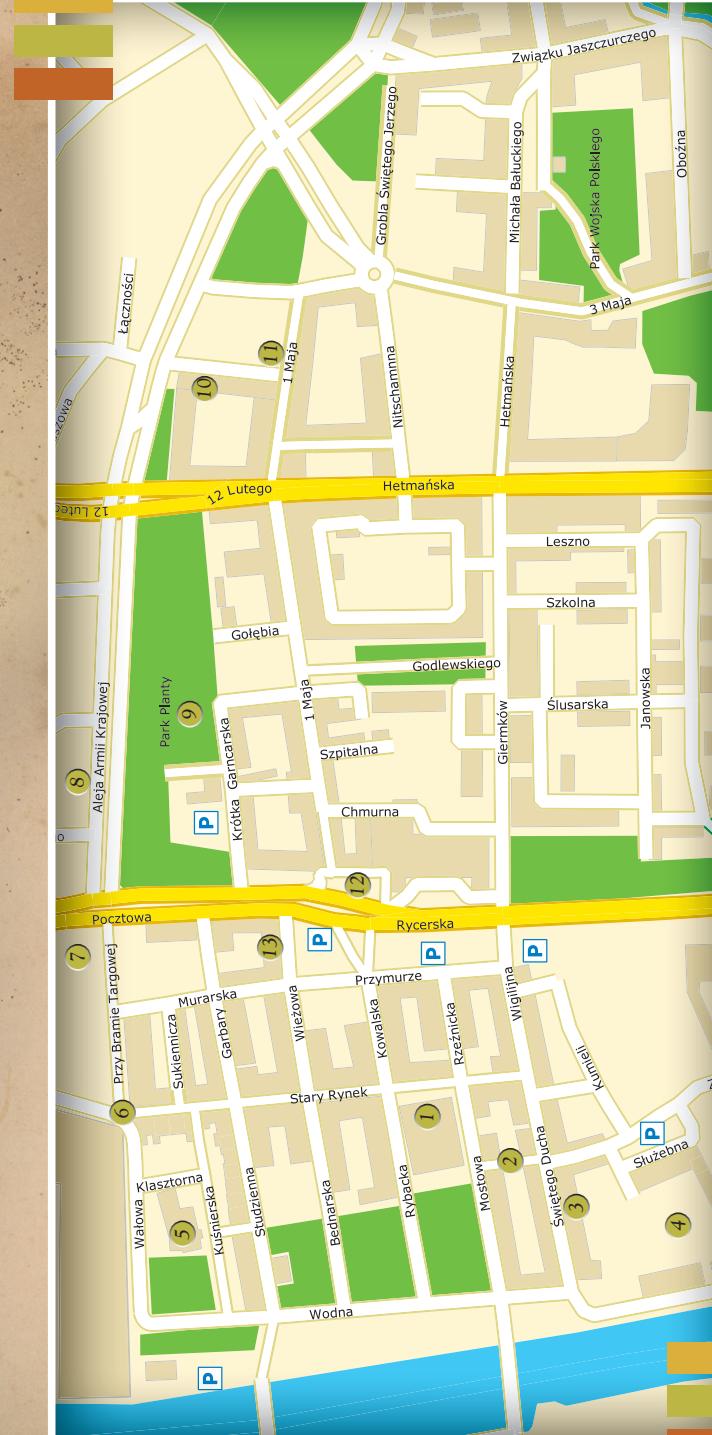
Pierwsze kroki naszego spaceru kierujemy do XII-wiecznej Katedry pw. Św. Mikołaja (1), która góruje nad Starym Miastem (wieża dzwonnica ma wysokość 95 m).

Po zwiedzeniu zabytkowego wnętrza Katedry, kierujemy się na Ścieżkę Kościelną (2) z XIV w. To jedyny w swoim rodzaju architektoniczny zabytek w Polsce. Stanowi go wąskie przejście między kamienicami, w średniowieczu trakt ten był dłuższy i łączył wszystkie kościoły Starego Miasta (stąd nazwa).

Dalej kierujemy się w stronę ul. Zamkowej, mijając po prawej stronie zabytkowy budynek dawnego zespołu szpitalnego p.w. Świętego Ducha (3), który dawniej pełnił przede wszystkim funkcję przytułku dla chorych i starców. Obecnie mieści się tu siedziba Biblioteki Elbląskiej im. C.K. Norwida, która oprócz tego, że posiada wartościowe zbiory historyczne, jest także centrum kulturalnym, to tu odbywają się koncerty, wystawy, projekcje filmowe.

Z Zamkowej skręcamy w ul. Gimnazjalną i dochodzimy do dziedzińca Muzeum Archeologiczno-Historycznego (4), w którym oglądać można niezwykle interesujące eksponaty pochodzące ze stanowisk archeologicznych Starego Miasta i dawnej osady handlowej Truso. Systematycznie prowadzone prace wykopaliskowe sprawiają, że z każdym rokiem zbiory muzealne powiększają się o kolejne eksponaty. Elbląskie Muzeum posiada również wyjątkową kolekcję związaną z historią regionu. Tworzą ją zabytki archeologiczne związane z funkcjonowaniem wspomnianej już osady Truso. W okresie od VIII do X wieku ne. nad brzegami pobliskiego jeziora Drużno została założona przez duńskich Wikingów faktoria handlowa, która posiadała kontakty handlowe nawet z krajami arabskimi.

Po wyjściu z Muzeum kierujemy się Bulwarem Zygmunta Augusta wzdłuż brzegu rzeki Elbląg. To tutaj swój początek mają rejsy po Kanale Elbląskim – jedynym w swoim rodzaju zabytku sztuki hydrotechnicznej. Wyjątkowość tego szlaku wodnego polega na pokonywaniu na odcinku

Centrum Sztuki Galeria EL

83 kilometrów stumetrowej różnicy poziomów wody. Odbywa się to przy pomocy systemu śluz i pochylni, które pracują od 1860 roku. Pochylne są szynowymi urządzeniami napędzanymi siłą przepływu wody, a pokonujące je statki „pływą” po trawie.

Po krótkim spacerze nad wodą dochodzimy do **Centrum Sztuki Galeria EL** (5) mieszącego się w dawnym kościele dominikańskim z XIII w. W 1961 roku władze miejskie przekazały ruiny kościoła na pracownię plastyczną. W 2011 roku dzięki dofinansowaniu z Unii Europejskiej wnętrze Galerii zyskało nowoczesną, dwupoziomową szklaną emporę, na której odbywają się wystawy. Niezwykłe jest połączenie współczesnych eksponatów i szklanej empory z zabytkowym wnętrzem gotyckiej świątyni. Na ścianach dawnego kościoła znaleźć można kilkusetletnie epitafia, a na posadzkach leżą dawne płyty nagrobne. Współczesna oferta Galerii jest bardzo różnorodna, od typowych wystaw, poprzez przedstawienia, koncerty, festiwale, aż po performance i warsztaty. Po „skosztowaniu” sztuki, w krużganku Galerii możemy skosztować wyśmienitej kawy. Na dziedzińcu Galerii EL uwagę przykuwają kolorowe metalowe rzeźby, ale o tym w dalszej części wycieczki.

Z ulicy Studziennej powracamy na Stary Rynek. Dochodzimy do **Bramy Targowej** (6), która w przeszłości stanowiła fragment umocnień miejskich. Jej dolna część została wzniesiona w 1319 roku, a na przestrzeni wieków Brama była rozbudowywana. Niegdyś otoczona murami obronnymi, dziś pełni rolę punktu widokowego. Z jej najwyższych kondygnacji podziwiamy panoramę Elbląga. Obok bramy możemy zobaczyć posąg sympatycznego młodzieńca – to **elbląski Piekarczyk**, który wg legendy uratował miasto przed najazdem Krzyżaków przecinając swoją piekarską łopatą liny mocujące wrota do miasta. Na upamiętnienie tego czynu w kamieniach Bramy wyżłobiono kształt łopaty. Natomiast ułożone pod Bramą tory przypominają o biegnej tu niegdyś linii tramwajowej.

Ulicą przy Bramie Targowej udajemy się w dalszą drogę mijając wspomniane wcześniej metalowe rzeźby. To efekt odbywających się w Elblągu w latach 60-tych XX-wieku **Biennale Form Przestrzennych**. Był to swoisty eksperyment (połączenie warsztatu pracy artysty i robotnika), który zapisał się w przestrzeni miejskiej rzeźbami powstającymi w halach produkcyjnych elbląskiego zakładu przemysłowego ZAMECH. Dziś przestrzeń całego miasta jest otwartą galerią dla tych niezwykłych eksponatów. Jedną z rzeźb jest siedmiometrowa forma z wystającymi wielobocznymi rurami, przypominająca konar drzewa – to dzieło znanej i uznawanej na całym świecie polskiej rzeźbiarki Magdaleny Abakanowicz.

Opuszczając Stare Miasto na tyłach Bramy Targowej mijamy dawne **Gimnazjum cesarzowej Augusty Wiktorii** (7) (obecnie także mieści się tu szkoła), przekraczamy ul. Pocztową i podążamy dalej alejkami parku Planty.

Ale co to? Po drugiej stronie ulicy wesoło prezentuje się **kolorowy czołg** (8). Fotografia przy nim na pewno będzie świetną pamiątką w rodzinnym albumie, zwłaszcza, że to model taki, jak filmowy Rudy 102.

Wracamy do **Parku Planty** (9), który kiedyś był miejscem zabaw elitarnego klubu towarzyskiego. Po lewej stronie cały czas towarzyszą nam metalowe rzeźby zwane też formami przestrzennymi. Wśród parkowego drzewostanu możemy podziwiać rzadko występujący w Polsce miltorząb japoński (Ginkgo biloba). Park kończy się niedużym wzniesieniem, które jest pozostałością po **Bastionie Młyńskim** wchodząącym w skład XVII-wiecznych szwedzkich fortyfikacji miejskich.

Widok na Stare Miasto od strony rzeki Elbląg

Skręcamy w ulicę I-go lutego. Jeżeli dysponujemy zapasem czasu warto skręcić w lewo w ulicę I-go Maja, by zobaczyć stojący nieopodal monumentalny **gmach Sądu Okręgowego** (10). Tuż obok budynku Sądu stoi odrestaurowana **latarnia gazowa** (11) z 1914 roku, jedyna taka w północnej Polsce.

Wracamy ulicą I-go Maja w stronę Starego Miasta. Podczas spaceru deptakiem z pewnością minie nas któryś z **elbląskich tramwajów**, które jeżdżą tą trasą od 1895 roku. Po drodze możemy przysiąść na krótki odpoczynek na ławce przy fontannie i skosztować lodów w jednej z pobliskich cukierni.

Dochodzimy do Pl. Słotwińskiego, gdzie stoi **fontanna z 1908 roku** (12), na szczytzie której znajdował się niegdyś pomnik komitury krzyżackiego Hermanna Balka, legendarnego założyciela Elbląga.

Z Pl. Słotwińskiego wracamy na Stare Miasto przechodząc obok zabytkowego **budynku Poczty Polskiej** (13) zbudowanego w 1887 roku przez **Otto Depmeiera** – budowniczego najokazalszych budowli w Elblągu i okolicy na przełomie XIX i XX wieku.

Ulicą Wieżową wracamy na Stary Rynek, gdzie możemy odpocząć po naszej wycieczce w jednej z restauracji czy kawiarenek. ■

Posąg Piekarczyka

fot. Arkadiusz Ławrynowicz